

بررسی ویژگی های روان سنجی مقیاس عاطفه مثبت و منفی*

تاریخ دریافت مقاله: ۹۰/۱۰/۵

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۰/۱۰/۲۵

دکترحسین پاشا شریفی*
سیمین بشردوست**
دکترسوزان امامی پور***

چکیده

با توجه به این موضوع که نتایج معتبر علمی بدون ابزار دقیق اندازه گیری امکان پذیر نیست، پژوهش حاضر به منظور بررسی ویژگی های روانسنجی مقیاس عاطفه مثبت و منفی انجام گرفته است. با استفاده از روش تصادفی خوشه ای ۵۲۷ نفر از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی تهران انتخاب و به مقیاس عاطفه مثبت و منفی پاسخ دادند. این مقیاس شامل ۲۰ گویه است و بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه ای نمره گذاری شده است. برای بررسی روایی سازه از تحلیل عامل اکتشافی روش تحلیل مولفه های اصلی استفاده و دو عامل استخراج شد که عوامل مذکور ۴۳/۶۳۱ درصد از واریانس کل را پیش بینی می کند. همسانی درونی مقیاس نیز برابر با ۰/۷۷۱ است. دو نوع نرم درصدی و مقوله ای نیز محاسبه شد. بر اساس نتایج حاصل از این پژوهش مقیاس عاطفه مثبت و منفی دارای روایی و اعتبار قابل قبول بوده و برای استفاده در جامعه ایرانی نیز مناسب است.

واژگان کلیدی: عاطفه مثبت، عاطفه منفی، تحلیل عاملی، ویژگی های روانسنجی.

* دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

** برگرفته از پایان نامه دکتری روان شناسی با عنوان تدوین یک مدل ساختاری بر اساس ابعاد کمال گرایی و نیازهای بنیادی روان شناختی برای پیش بینی عواطف مثبت و منفی توسط عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، دانشجوی دکتری دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز

sbashardoost@riau.ac.ir

Emamipur sd@yahoo.com

*** استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

یکی از موضوع های مورد توجه روانشناسان، مطالعه عواطف است. عاطفه یا تجربیات هیجانی، یک نشانگر عملکرد روانشناختی محسوب می شود، مرز و روش^{۱۲} (۲۰۱۱). براساس الگوی دو عاملی که توسط واتسون و تلگان^۳ (۱۹۸۸) مطرح شده، عاطفه دارای دو بعد مستقل، عاطفه مثبت (PA) و عاطفه منفی (NA)، است. این دو بعد به عنوان عوامل کلی در تجربه های هیجانی توصیف می شوند. عاطفه مثبت گرایش به احساسات خوب است در حالی که بر عکس عاطفه منفی به میزانی که افراد هیجان منفی، سمپتوم های روانشناختی و واکنش منفی نسبت به موقعیت های پر استرس را تجربه می کنند، اشاره دارد. در بسیاری از پژوهش ها عاطفه مثبت و منفی نشان دهنده ابعاد اصلی خلق هستند. در حالی که واتسون و تلگان (۱۹۸۵) مطرح نکردند که تمام تجربیات هیجانی تنها به دو بعد کاهش یابد، اما ساختار دو عاملی عاطفه آنها در بسیاری از مطالعات تایید شده است. دو بعد مذکور علاوه بر سنجش عاطفه به عنوان ویژگی ثابت شخصیتی، قادر به اندازه گیری خلق، که در طی زمان نوسان زیاد دارد نیز است. عاطفه مثبت نشان دهنده، فعالیت ها و دل مشغولی های لذت بخش با محیط است. بالا بودن عاطفه مثبت حاکی از مصمم، علاقمند، هشیار، مشتاق و شاد بودن است در حالی که عاطفه مثبت پایین نشان دهنده غمگینی خستگی و بیقراری است بر عکس عاطفه منفی، پریشانی ذهنی و دل مشغولی های ناخوشایند فرد را منعکس کفلی بالا بودن عاطفه منفی با احساس های چون خشم، گناه، ترس، غم، حقارت و نفرت مشخص می شود. پایین بودن عاطفه منفی نشان دهنده آرام و با وقار بودن است. توزیع عاطفه مثبت و منفی نیز متمایز است. (واتسون و کلارک (۱۹۸۴). عاطفه مثبت به میزان زیادی واریانس دارد، در صورتی که عاطفه منفی به جز موقعیت های فشار آورتا حدود زیادی ثابت است و پس از اتمام استرس به طور مجدد به وضعیت پایه بر می گردد. واتسون و کلارک مطرح کردند عاطفه مثبت با اتفاق های روزمره نوسان دارد، در حالی که عاطفه منفی، هنگامی که افراد در سختی و زحمت قرار می گیرند، تاثیر خود را ناگهان نشان می دهد و هنگامی که مشکل به اتمام می رسد به ناگاه نیز ناپدید می شود. عاطفه مثبت و منفی به طور نظری متعامد هستند و پژوهش ها ارتباط کمی را بین آنها گزارش کرده اند، اما استقلال این دو سازه عاطفی در کودکان حداقل است (لی وری باک، ۲۰۰۲). در مطالعه مقطعی و طولی این دو پژوهشگر با نمونه ای از دانش آموزان همبستگی بین عاطفه منفی و مثبت، منفی بود. در نظریه یک عاملی عاطفه متغیرهای عاطفی مستقل نیستند و تجارب عاطفی مثبت و منفی می توانند با هم رخ دهند. برای مثال فالکمن و موسکوویتس (۲۰۰۲)، مطرح کردند که در دوره های استرس مزمن این همزمانی مشاهده می شود. در طی دوره ای که استرس در حال رخداد است، وقایعی که متمرکز بر مشکل و شکل های سازگارانۀ فعالیت هستند ایجاد می شوند و انواع مختلفی از عواطف را بر می انگیزند. عاطفه مثبت یکی از اشکال عواطف است که می تواند نقش سازگارانۀ ای از گسترش تمرکز فرد و ایجاد منابعی که در این شرایط رو به انتهاست را ایفا کند. عاطفه مثبت در هنگام استرس مزمن می تواند از فرد در مقابل اثرات منفی فشار بر سلامت جسم و روان محافظت کند و برای وقایع معمول معنایی مثبت پدید آورد. بدین صورت در نظریه یک عاملی عاطفه متغیرهای عاطفی می توانند جایگزین یکدیگر شوند. در حالی که در نظریه دو عاملی عاطفه عواطف مستقل از یکدیگر اند. پراچنو و میکس ۲۰۰۴ دیدگاهی را تحت عنوان مدل پویا معرفی می کنند که در شرایط مختلف هر دو رویکرد یک عاملی و دو عاملی را معتبر می داند. برای مثال آنها در یافتند که در سطوح پایین استرس مربوط به سلامتی ارتباط بین عاطفه مثبت و منفی متوسط است، در حالی که در سطوح بالای اس ترس

1. Merz&Roesch
2. Watson&Telagan

عاطفه مثبت و منفی ارتباط معکوس قوی دارند. در شرایطی که فشار زیاد است عاطفه مثبت و منفی ارتباط قوی تری با افسردگی دارند تا هنگامی که میزان استرس کم باشد. این عوامل خلقی با انواع متفاوتی از اتفاق ها در ارتباط اند. حوادث روزانه مثبت ارتباط زیادی با عاطفه مثبت دارند اما وقایع روزانه منفی ارتباط قوی با عاطفه منفی دارند گیل، رایس و لیوت (۲۰۰۰). عاطفه مثبت ارتباط معناداری با فعالیت اجتماعی دارد، بر عکس عاطفه منفی ارتباط روشنی با فعالیت اجتماعی ندارد. مکین تایر و همکاران (۱۹۹۰) دریافتند که تعاملات اجتماعی و ورزش منجر به افزایش عاطفه مثبت می شود ولی با عاطفه منفی ارتباط ندارد. به علاوه آنها ادعا کردند که عاطفه مثبت یک نیروی انگیزشی فوری برای فعالیت و رفتار جستجوی لذت فراهم می کند.

از طرفی دیگر واتسون و کلارک (۱۹۸۴)، سطوح عاطفه مثبت و منفی راتحت تاثیر رخداد یا عدم رخداد فعال تجارب لذت بخش نمی دانند. آنها مطرح می کنند که عاطفه منفی در ارتباط با بحران های عظیم و فشارآور به صورت مشکلات سلامتی، موقعیت های ارزیابی (مثل امتحان)، شرمندگی یا شکست است. آنها مطرح می کنند که عاطفه مثبت با تجارب تقویت کننده (مثل فعالیت های اجتماعی و در تعطیلات بودن) در ارتباط است در حالی که عاطفه منفی با تنبیه (مثل مشکلات سلامتی و مصیبت) در ارتباط است. در ارتباط با حوزه سلامت بسیاری از پژوهش ها بهزیستی و سلامت روانی را تحت عنوان عاطفه مثبت و منفی تعریف می کنند. برای مثال کاهنمن، دینر و شوارتز (۲۰۰۳)، بهزیستی روانی را به معنی ارزیابی شناختی و عاطفی فرد از زندگی اش تعریف می کنند که شامل تجربه های خوشایند، سطوح پایین عاطفه منفی و رضایت زیاد از زندگی است. و برخی نیز رضایت از زندگی، عاطفه مثبت و عاطفه منفی را از مولفه های اصلی بهزیستی ذهنی می دانند. عاطفه با صفات شخصیت نیز در ارتباط است کاستاومک کایر (۱۹۸۰)، مدلی از بهزیستی روانی را پیشنهاد کرده اند که در آن ویژگی های شخصیتی روان رنجور خوبی و برون گرایی عاطفه را تحت تاثیر قرار می دهد. آنها مطرح کردند که مولفه های روان رنجور خوبی عاطفه منفی یا عدم رضایت را تحت تاثیر قرار می دهد. با توجه به مطالب و پژوهش های انجام شده در حوزه عواطف و گستردگی آن، نیاز به ابزاری معتبر و روا ضروری به نظر می رسد.

از آن جا که PANAS یکی از ابزارهایی است که در پژوهش های معتبر فراوانی به کار گرفته شده است ، بررسی ویژگی های روانسنجی آن در نمونه ایرانی یکی از اهداف پژوهش حاضر است.

روش

مقیاس عاطفه مثبت و منفی (PANAS)، یک ابزار خود سنجی، دارای ۲۰ گویه است و برای اندازه گیری عاطفه مثبت (PA) و عاطفه منفی (NA)، توسط واتسون، کلارک و تلگان^۴ (۱۹۸۸) طراحی شده است. هر خرده مقیاس ۱۰ گویه دارد، گویه ها روی یک مقیاس ۵ درجه ای از ۱= بسیار کم، تا ۵= بسیار زیاد ، از سوی شرکت کننده ها رتبه بندی می شوند. مقیاس PANAS، از ویژگی های مطلوب روان سنجی برخوردار است، آلفای کرانباخ برای خرده مقیاس عاطفه مثبت ۰/۸۸ و برای عاطفه منفی ۰/۸۷ محاسبه شده است. در اعتبار آزمون از راه باز آزمایی با فاصله ۸ هفته ای برای خرده مقیاس عاطفه مثبت ۰/۶۸ و برای خرده مقیاس عاطفه منفی ۰/۷۱ گزارش شده است (واتسون و همکاران، ۱۹۸۸). همبستگی میان خرده مقیاس های PANAS و برخی از ابزارهای سنجش که سازه های مرتبط با این عواطف را می سنجند نیز مطلوب گزارش شده مثل خرده مقیاس عاطفه با سیاهه افسردگی بک ۰/۵۸ و همبستگی خرده مقیاس عاطفه مثبت با این تست ۰/۳۶ و نیز همبستگی خرده مقیاس عاطفه منفی با مقیاس

اضطراب آشکار - نهان ۰/۵۱ و همبستگی خرده مقیاس عاطفه مثبت با مقیاس اضطراب آشکار ۰/۳۵ - گزارش شده است (واتسون و همکاران، ۱۹۸۸).

با توجه به ویژگی های مناسب روانسنجی مقیاس مذکور به بررسی اعتبار و روایی آن در جامعه ایران پرداختیم. به این صورت که ابتدا با راهنمایی استاد راهنما گویه ها به فارسی ترجمه و با اساتید دیگر روانشناسی نیز برای مناسب بودن گویه های فارسی بطور مجدد مشورت شد. پس از اصلاح و تهیه فوم نهایی ابتدا به صورت مقدماتی بر روی نمونه ۵۰ نفری در دسترس دانشجویان اجرا شد. در نهایت مقیاس مذکور بر روی نمونه ۵۲۷ نفره از دانشجویان اجرا شد.

یافته ها

برای برآورد اعتبار مقیاس عواطف مثبت و منفی از فرمول کلی ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. نتایج حاکی از این بود که همه سوال ها مناسب تشخیص داده شد و هیچ سوالی حذف نشد. ضریب اعتبار کل تست برابر ۰/۷۷۱ به دست آمد. روش مورد استفاده برای ارزیابی روایی سازه روش تحلیل عامل اکتشافی بود. مقدار شاخص کفایت نمونه برداری KMO برابر با ۰/۸۸۷ که چون از ۰/۶ کمتر نیست اجرای تحلیل عامل را توجیه پذیر می سازد. با توجه به اینکه هدف پژوهش بررسی ویژگی های روانسنجی مقیاس PANAS است، از روشهای زیر استفاده شد. جدول توزیع فراوانی برای سازماندهی داده ها و توصیف نمرات خام و داراها جهت نمایش تصویری داده های خام شاخص های آمار توصیفی (میانگین، انحراف استاندارد، واریانس و ...) جهت تعیین ویژگی های آماری نمونه و نمرات آزمونها در هر فرد و مقیاس ضریب آلفای کرونباخ برای تعیین اعتبار مقیاس و برای تعیین روایی سازه از روش تحلیل عامل استفاده شد.

۱- اعتبار

برای برآورد اعتبار مقیاس عواطف مثبت و منفی از فرمول کلی ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد و نتایج در جدول شماره ۱ آمده است و همان طور که ملاحظه می شود همه سوالات مناسب تشخیص داده شد و هیچ سوالی حذف نگردید. در این جدول مشخصه های آماری پرسشها شامل میانگین، انحراف استاندارد و ضریب همبستگی هر سوال با کل تست برای ۴۹۵ نفر نشان داده شده است. ستون چهارم نشان می دهد که اگر سوالی حذف شود اعتبار به چه میزان می گردد و همانطور که ملاحظه می شود تفاوتی حاصل نمی شود لذا هیچ سوالی حذف نشد. ضریب اعتبار کل تست برابر ۰/۷۷۱ بدست آمد.

جدول ۱: ضریب اعتبار مجموعه پرسشهای مقیاس عواطف مثبت و منفی

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
q1	55.44	89.879	.157	.773
q2	56.49	83.376	.438	.754
q3	56.35	84.622	.397	.757
q4	56.40	83.253	.426	.755
q5	56.06	91.059	.114	.775
q6	56.61	84.351	.393	.757
q7	56.78	82.338	.479	.751
q8	57.45	86.467	.342	.761
q9	55.63	89.659	.164	.773
q10	56.29	85.374	.287	.766

q11	56.51	80.392	.526	.746
q12	55.60	93.212	.007	.779
q13	57.10	83.173	.485	.751
q14	56.04	89.855	.163	.772
q15	56.43	80.565	.523	.747
q16	55.82	89.659	.182	.771
q17	55.83	91.085	.111	.775
q18	56.22	80.343	.562	.744
q19	55.82	89.971	.189	.770
q20	56.83	81.132	.516	.748

۲- روایی

برای آنکه بدانیم این ابزار آنچه را می‌خواهیم اندازه می‌گیرد یا نه و حصول اطمینان نسبت به انطباق و نامگذاری هر صفت با ماهیت واقعی آن تنها از راه بررسی و مطالعه روایی آن ابزار امکان پذیر بود. لذا برای تعیین روایی سازه از روش تحلیل عاملی استفاده شد.

برای انجام تحلیل عاملی رعایت مفروضه های زیر ضروری بود:

- شاخص کفایت نمونه براداری KMO که باید از $0/6$ کمتر نباشد در اینجا برابر $0/887$ بود که اجرای تحلیل عاملی را برای پژوهش قابل توجیه می‌سازد.

- معنادار بودن آزمون کرویت بارتلت که مقدار مشخصه آماری آن در این پژوهش 3434 بود که معنادار می‌باشد لذا بین متغیرها در جامعه همبستگی وجود دارد و اجرای تحلیل عاملی توجیه پذیر بوده و عامل پذیری ماتریس همبستگی را تایید می‌کند.

- بار عاملی کمتر از $0/3$ نباشد

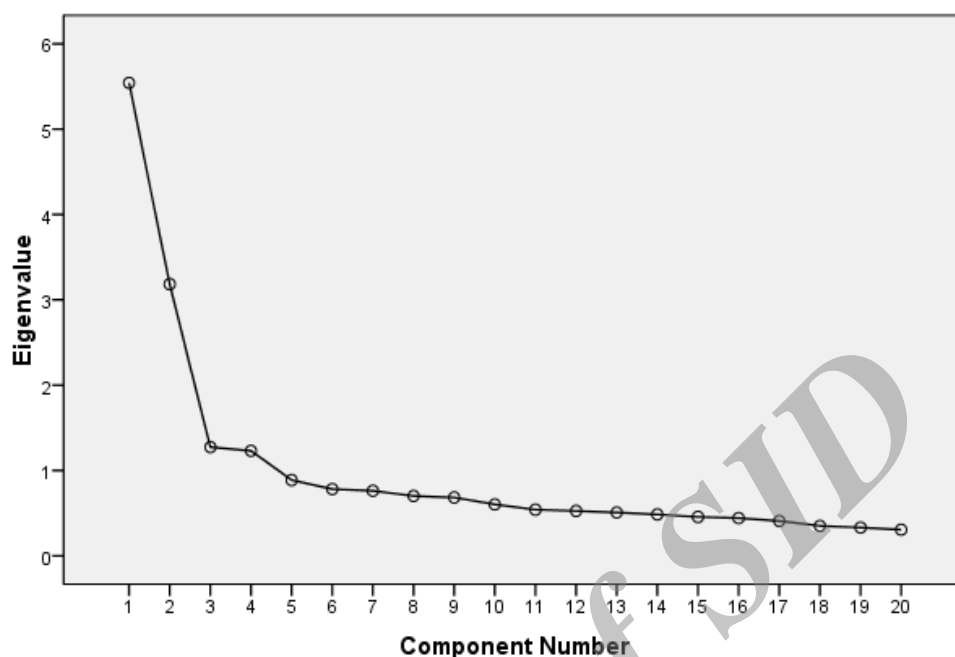
- ارزش ویژه برای هر عامل از یک بیشتر باشد.

- هر عامل حداقل روی سه عامل بار داشته باشد

لذا با انجام تحلیل عاملی به روش تحلیل مولفه های اصلی که میزان اشتراک در قطر ماتریس همبستگی برابر یک قرار می‌گیرد در اولین تلاش تعداد ۴ عامل با ارزش ویژه بالاتر از یک بدست آمد و مجموعاً $56/154$ درصد از کل واریانس متغیرها را تبیین می‌کرد.

اما با توجه به نمودار شیب دار که اسکری کتل نامیده می‌شود و در شکل شماره یک نشان داده شده است، یک تغییر واضح پس از دومین مولفه را نشان می‌دهد لذا تعداد دو عامل برای بررسی بیشتر حفظ شد.

Scree Plot

شکل شماره ۱: نمودار شیب دار اسکری کتل

جدول شماره ۲ میزان ارزشهای ویژه، درصد تبیین واریانس هر عامل و درصد تراکمی عامل ها را نشان می دهد که ۲ عامل جمعاً ۴۳/۶۳۱ درصد واریانس کل را تبیین می کند

جدول ۲: ارزش ویژه، درصد تبیین واریانس و درصد تراکمی عامل های تراکمی

Factor	Eigenvalue	Pct of Var	Cum Pct
1	5.542	27.712	27.712
2	3.184	15.919	43.631

پس از تعیین عوامل مناسب قابل استخراج و برای رسیدن به ساختار ساده و کمک به تفسیر آنها برای عامل ۲ استخراجی چرخش آبلیمن انجام شد. ماتریس ساختار ساده در جدول شماره ۳ نشان داده شده است.

جدول ۳: ماتریس ساختار ساده برای عوامل مقیاس عواطف مثبت و منفی

	Factor 1	Factor 2
q18	.799	
q20	.744	
q15	.731	
q2	.727	
q7	.722	

q4	.704
q13	.693
q11	.692
q6	.611
q8	.521
q19	.712
q9	.689
q5	.648
q14	.638
q16	.609
q17	.602
q12	.597
q1	.447
q10	.378
q3	.363

Extraction Method: Principal Component Analysis.
 Rotation Method: Oblimin with Kaiser
 Normalization.
 Rotation converged in 4 iterations.

چنانچه در این جدول مشاهده می شود مجموعه پرسشهایی که مشترکاً با یک عامل همبسته بوده و تشکیل یک خرده آزمون می دهد استخراج و نامگذاری گردید و به شرح زیر می باشند.

عامل یکم: (عاطفه منفی) شامل سؤالهای: ۱۸-۲۰-۱۵-۲-۷-۴-۱۳-۱۱-۶-۸

عامل دوّم: (عاطفه مثبت) شامل سؤالهای: ۱۹-۹-۵-۱۴-۱۶-۱۷-۱۲-۱-۱۰-۳

برای تعیین نرم عواطف مثبت و منفی برای دانشجویان، نمره های پرسشنامه تعیین شد. در جدول شماره ۴ نمرات به همراه فراوانی هر نمره نشان داده شده است. رتبه های درصدی و نمرات تراز شده برای عواطف مثبت در جدول ۵ و نرم نمرات آنها در جدول شماره ۶ و رتبه های درصدی و نمرات تراز شده برای عواطف منفی در جدول ۷ و نرم نمرات آنها در جدول شماره ۸ آمده است.

جدول ۴: نمرات عواطف مثبت و منفی به همراه فراوانی نمره ها

Negative	Frequency	Positive	Frequency
10	6	12	1
11	11	17	2
12	10	18	2
13	8	19	1
14	13	20	4
15	13	21	4
16	15	22	3
17	12	23	4
18	14	24	11

19	16	25	10
20	23	26	10
21	20	27	15
22	19	28	27
23	28	29	24
24	23	30	30
25	27	31	27
26	24	32	34
27	24	33	34
28	20	34	33
29	17	35	34
30	14	36	27
31	15	37	26
32	23	38	28
33	15	39	21
34	9	40	24
35	7	41	17
36	14	42	13
37	7	43	11
38	7	44	7
39	8	45	1
40	10	46	6
41	2	47	2
42	5	48	2
43	4	Total	495
44	3		
45	3		
46	2		
48	2		
50	2		
Total	495		

جدول 5: رتبه های درصدی و نمره های تراز شده عاطفه مثبت

فاصله نمره ها	فراوانی	نمره میانی	فراوانی تراکمی زیر اعداد میانی	رتبه درصدی	Z _n	T
۱۰-۱۲	۱	۱۱	۰/۵	۰/۰۰۱	-۳/۰۹	۱۹/۱
۱۳-۱۵	۰	۱۴	۱	۰/۰۰۲	-۲/۸۸	۲۱/۲
۱۶-۱۸	۴	۱۷	۳	۰/۰۰۶۱	-۲/۵۰۵	۲۴/۹۵
۱۹-۲۱	۹	۲۰	۹/۵	۰/۰۱۹۲	-۲/۰۷	۲۹/۳
۲۲-۲۴	۱۸	۲۳	۲۳	۰/۰۴۶۵	-۱/۶۸	۳۳/۲
۲۵-۲۷	۳۵	۲۶	۴۹/۵	۰/۱	-۱/۳۸	۳۶/۲
۲۸-۳۰	۸۱	۲۹	۱۰۷/۵	۰/۲۱۷۲	-۰/۸۸	۴۱/۲
۳۱-۳۳	۹۵	۳۲	۱۹۵/۵	۰/۳۹۴۹	-۰/۲۷	۴۷/۳
۳۴-۳۶	۹۴	۳۵	۲۹۰	۰/۵۸۵۹	۰/۲۱۵	۵۲/۱۵
۳۷-۳۹	۷۵	۳۸	۳۷۴/۵	۰/۷۵۶۶	۰/۷۹۵	۵۷/۹۵

۴۰-۴۲	۵۴	۴۱	۴۳۹	۰/۸۸۶۹	۱/۲۱	۶۲/۱
۴۳-۴۵	۱۹	۴۴	۴۷۵/۵	۰/۹۶۰۶	۱/۷۶	۶۷/۶
۴۶-۴۸	۱۰	۴۷	۴۹۰	۰/۹۸۹۹	۲/۳۲۵	۷۳/۲۵
۴۹-۵۱	۰	۵۰	۴۹۵	۱	۵	۱۰۰

جدول ۶: نرم عاطفه مثبت دانشجویان

نوع کمال گرایی	نمر ۵
خیلی پایین	۲۰ ۱۰-
پایین	۳۰ ۲۱-
متوسط	۴۰ ۳۱-
بالا	۴۵ ۴۱-
خیلی بالا	۵۰ ۴۶-

جدول ۷: رتبه های درصدی و نمره های تراز شده عاطفه منفی

فاصله نمره ها	فراوانی	نمره میانی	فراوانی تراکمی زیر اعداد میانی	رتبه درصدی	Z _n	T
۱۰-۱۲	۲۷	۱۱	۱۳/۵	۰/۰۲۷۳	-۱/۹۲	۳۰/۸
۱۳-۱۵	۳۴	۱۴	۴۴	۰/۰۸۸۹	-۱/۳۵	۳۶/۵
۱۶-۱۸	۴۱	۱۷	۸۱/۵	۰/۱۶۴۶	-۰/۹۷۵	۴۰/۲۵
۱۹-۲۱	۵۹	۲۰	۱۳۱/۵	۰/۲۶۵۷	-۰/۶۲۵	۴۳/۷۵
۲۲-۲۴	۷۰	۲۳	۱۹۶	۰/۳۹۶	-۰/۲۶۵	۴۷/۳۵
۲۵-۲۷	۷۵	۲۶	۲۶۸/۵	۰/۵۴۲۴	۰/۱۰۵	۵۱/۰۵
۲۸-۳۰	۵۱	۲۹	۳۳۱/۵	۰/۶۶۹۷	۰/۴۴	۵۴/۴
۳۱-۳۳	۵۳	۳۲	۳۸۳/۵	۰/۷۷۴۷	۰/۷۵۵	۵۷/۵۵
۳۴-۳۶	۳۰	۳۵	۴۲۵	۰/۸۵۹	۱/۰۸	۶۰/۸
۳۷-۳۹	۲۲	۳۸	۴۵۱	۰/۹۱۱۱	۱/۳۵	۶۳/۵
۴۰-۴۲	۱۷	۴۱	۴۷۰/۵	۰/۹۵۰۵	۱/۶۵	۶۶/۵
۴۳-۴۵	۱۰	۴۴	۴۸۴	۰/۹۷۷۸	۲/۰۱	۷۰/۱
۴۶-۴۸	۴	۴۷	۴۹۱	۰/۹۹۱۹	۲/۴۰۵	۷۴/۰۵

۴۹-۵۱	۲	۵۰	۴۹۴	۰/۹۹۸۰	۲/۸۸	۷۸/۸
-------	---	----	-----	--------	------	------

جدول ۸: نرم عاطفه منفی دانشجویان

نمره	نوع کمال گرایی
۱۰-۱۲	خیلی پایین
۱۳-۱۸	پایین
۱۹-۳۳	متوسط
۳۴-۴۲	بالا
۴۳-۵۰	خیلی بالا

بحث

مقیاس PANAS، در بسیاری از پژوهش های روانشناختی مورد استفاده قرار گرفته است. یکی از حوزه هایی که ابزار مذکور به طور مکرر در آن مشاهده می شود، بهزیستی روانشناسی است. عاطفه مثبت و منفی نه تنها یکی از مولفه های سلامت روان محسوب می شود بلکه برخی محققان بهزیستی روانی را تحت عنوان عاطفه مثبت و منفی تعریف می کنند. در بررسی ویژگی های روان سنجی مقیاس مذکور، آلفای کرانباخ محاسبه شده ۰/۷۷۱، استفاده از آن را توجیه پذیر می سازد.

عاطفه مثبت، شامل احساس هایی مثل شادی، علاقه، توانمندی و ... عاطفه منفی عامل کلی رنج ذهنی است و احساس هایی مانند، ترس، خشم، نفرت، گناه و ... را در بر می گیرد. افراد با میزان بالای (PA)، شادمان، با انرژی و اعتماد به نفس هستند. در حالی که اشخاصی که (PA) پایین تری دارند، احساسهایی مثل غم، بی قراری و شرم را تجربه می کنند.

کسانی که نمره کمی در (NA) می گیرند، نشانه آرامش و وقار آنها است، در صورتی که سطوح بالای (NA)، ناشی از پریشانی، خشم، ترس و دیدگاهی نسبت به خویشان است. پژوهشگران دیگری مثل برت و راسل^۵ (۱۹۹۸)، عواطف را مستقل نمی دانند بلکه آنها را به صورت پیوستاری در نظر می گیرند که از عواطف خوشایند تا نا خوشایند امتداد می یابد.

در طی ۳۰ سال گذشته بهزیستی روانی (SWB)، توجه بسیاری از پژوهشگران را به خود جلب کرده است. هدف این مطالعات درک احساسات افراد در ارتباط با ارزشها و استانداردهایشان است. پژوهش ها دو جنبه مهم از بهزیستی روانی را مشخص کرده اند: مولفه عاطفی و مولفه شناختی (دینر و همکاران به نقل از کریم، ویزورحمان ۲۰۱۱). جنبه شناختی (SWB)، تحت عنوان رضایت از زندگی به قضاوت فرد از زندگی اطلاق می شود، یعنی افراد شرایط زندگی شان را با معیارهای شخصی خود مقایسه می کنند، به عبارت دیگر انسانها هنگامی میزان بالایی از احساس رضایت از زندگی را تجربه می کنند که شرایط زندگی را مطابق با استانداردهای شخصی شان ادراک کنند (دینر و همکاران، ۱۹۸۵).

از سوی دیگر جنبه عاطفی رضایت از زندگی به مولفه های هیجانی اطلاق می شود، که از طریق سطوحی از عاطفه مثبت و منفی رضایت از زندگی را پیش بینی می کند. چنانچه در بسیاری از پژوهش ها هنگام بررسی رضایت از زندگی افراد به عواطف مثبت و منفی آنها به عنوان متغیرهای پیش بینی کننده توجه می شود.

- Barret, L.F., & Russell, J.A. (1998). Independence and bipolarity in the structure of current affect. *Journal of personality and social psychology*, 74, 967-984.
- Costa, P., & McCrae, R.R. (1980). Influence of extraversion and neuroticism on subjective well-being: Happy and unhappy people. *Journal of personality and social psychology*, 38, 668-678.
- Diener, E., & Emmons, R.A. (1984). The independence of positive and negative affect. *Journal of personality and social psychology*, 47, 7105-7117.
- Folkman, S., & Moskowitz, J.T. (2000). Positive affect and the other side of coping. *American psychologist*, 55(6), 647-654.
- Gable, S.L., Reis, H.T., & Elliot, A.J. (2000). Behavioral activation and inhibition in everyday life. *Journal of personality and social psychology*, 78(6), 1135-1149.
- Karim, J., Weisz, R., Rehman, S., & Ur (2011). International positive and negative affect schedule short-form (I-PANAS-SF): testing for factorial invariance across cultures. *Procedia. social and Behavioral sciences*, 15, 2016-2022.
- Kahneman, D., Diener, E., & Norbert, S. (2003). Well-being: The foundations of hedonic psychology. Russell sage foundation. Amazon.com
- Lee, L.C., & Rbok, G.W. (2002). Anxiety and depression in children. A test of the Positive-Negative affect model. *Child and adolescent psychology*, 41(4), 419-426.
- McIntyre, C.W., Watson, D., & Cunningham, A.C. (1990). The effects of social interaction, exercise and test stress on positive and negative affect. *Bulletin of the psychonomic society*, 28, 141-143.
- Merz, E.L., Roesch, S.c. (2011). Modeling trait and state variation using multilevel factor analysis with PANAS daily diary data. *Journal of Research in personality*, 45, 2-9
- Pruchno, R.A., & Meeks, S. (2004). Health-related stress affect and depressive symptoms experienced by care giving mothers of adults with a developmental disability. *Psychology and aging*, 19(3), 394-407.
- Watson, D., & Clark, L.A. (1984). Negative affectivity: The disposition to experience aversive. *emotional states psychological bulletin*, 96, 465-490.
- Watson, D., Clark, L.A., & Tellegen, A. (1988). Development and validation of brief measures of positive and negative affect: The PANAS scale. *Journal of personality and social psychology*, 56, 1063-1074.